

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

39042

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 14.01.2026

Güldere YARLI
Van Milletvekili

30 Aralık 2025 tarihinde Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Antalya Temsilciliği tarafından yayımlanan ve Antalya bölge cezaevlerinde 2025 yılının Haziran-Aralık ayları arasında yaşanan hak ihlallerini konu alan raporda; cezaevlerinde başta yaşam hakkı ve sağlık hakkı olmak üzere mahpusların en temel insan haklarının sistematik ve yaygın biçimde ihlal edildiği ortaya konulmuştur. ÖHD'nin raporuna göre; hastane ve revir sevklerinin aylarca yapılmadığı, acil tıbbi müdahale gerektiren endoskopi, diş ve kalp tedavilerinin dahi geciktirildiği, bazı mahpusların bir yıldan uzun süredir hastaneye çıkarılmadığı, revir hizmetlerinin yetersiz olduğu, reçete edilen ilaçların haftalarca verilmediği, muadil ilaç dayatıldığı ve kronik hastaların düzenli kontrollerinin yapılmadığı belirtilmiştir.

Ayrıca mahpusların hastaneye kelepçeli şekilde götürüldüğü, muayene sırasında kelepçelerin çıkarılmadığı, bu uygulamayı kabul etmeyen mahpusların muayene edilmeden cezaevine geri gönderildiği, jandarmanın hekimler üzerinde baskı kurduğu ve İstanbul Protokolü'nün uygulanmadığı yönünde ciddi iddialar yer almaktadır.

Öte yandan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpusların sohbet, kurs ve ortak havalandırma haklarından tamamen yoksun bırakıldığı; atölyelerin işlevsiz olduğu, spor hakkının haftada bir saatle sınırlandırıldığı; mevzuat gereği yapılması gereken ortak faaliyetlerin engellendiği ifade edilmektedir.

Yeni Yaşam gazetesi başta olmak üzere bazı yayınların cezaevlerine alınmadığı, kitap kotasının keyfi biçimde uygulandığı, Kürtçe kitapların "tercüme" gerekçesiyle aylarca bekletildiği belirtilmiştir. Manavgat S Tipi Cezaevi'nde Gözlem ve İdare Kurulları aracılığıyla tahliyelerin üçer aylık sürelerle ertelendiği, "infaz yakma" uygulamasının yaygın olduğu ve çok sayıda mahpusun "iyi halli olmadığı" gerekçesiyle tahliye edilmediği raporda yer almıştır.

Bunlarla beraber Burdur yüksek güvenlikli cezaevine ilişkin ise ağır işkence iddiaları yer alırken suyun kota ile verildiği, hijyen ve beslenme açısından cezaevinde yeterli koşullarının sağlanmadığı belirtilmiştir.

31 Aralık 2025 ile 2 Ocak 2026 tarihlerinde Antalya S Tipi Cezaevi ve Antalya Döşemealtı Yüksek Güvenlikli Cezaevine yaptığım ziyaretlerde mahpuslarla yapılan görüşmelerde, söz konusu hak ihlallerinin halen devam ettiği, özellikle Yeni Yaşam gazetesi ve bazı yayınların cezaevine alınmamasına ilişkin uygulamanın sürdüğü tarafıma aktarılmıştır.

Cezaevlerinde yaşanan söz konusu uygulamalar hem Anayasa'ya hem Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere, hem de insan onuruna aykırıdır.

Bu bağlamda;

1. ÖHD Antalya Temsilciliği'nin 30 Aralık 2025 tarihli raporunda yer alan hak ihlallerine ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa sonucu nedir? Başlatılmadıysa gerekçesi nedir?
2. Antalya'daki cezaevlerinde hastane ve revir sevklerinin aylarca gecikmesinin gerekçesi nedir? Bu gecikmeler nedeniyle sağlık durumu ağırlaşan mahpus sayısı kaçtır? Sevklerde yaşanan gecikmelerin önlenmesi için hangi tedbirler alınmıştır?
3. Mahpusların hastaneye kelepçeli götürülmesi ve muayene sırasında kelepçelerin çıkarılmaması uygulaması Bakanlığınızın bilgisi ve talimatı dahilinde midir? Bu uygulama sağlık hakkının ihlali değil midir? İstanbul Protokolü'ne aykırı olan bu uygulamanın kaldırılmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
4. Reçete edilen ilaçların geç verilmesi, muadil ilaç dayatılması ve kronik hastaların düzenli kontrollerinin yapılmamasıyla ilgili sorumlular hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
5. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpusların sohbet, kurs, ortak havalandırma ve spor haklarından yoksun bırakılması hangi mevzuata dayanmaktadır?
6. Atölyelerin işlevsiz olması ve gerekli malzemelerin temin edilmemesi nedeniyle mahpusların üretim ve eğitim faaliyetlerinden yararlanamamasının gerekçesi nedir? Bu eksikliklerin giderilmesine yönelik bir planınız var mıdır?
7. Yeni Yaşam gazetesi başta olmak üzere bazı gazetelerin cezaevlerine alınmamasının hukuki gerekçesi nedir? Bu durum basın ve ifade özgürlüğünün ihlali değil midir?

8. Kürtçe kitapların “tercüme” gerekçesiyle aylarca bekletilmesi hangi yasal düzenlemeye dayanmaktadır?
9. Manavgat S Tipi Cezaevi’nde Gözlem ve İdare Kurulları aracılığıyla tahliyelerin sistematik biçimde ertelendiği ve “infaz yakma” uygulamasının yaygın olduğu iddiaları doğru mudur?
10. Antalya S Tipi ve Döşemealtı Yüksek Güvenlikli Cezaevleri ile Manavgat ve Alanya Kadın kapalı Cezaevlerinde tespit edilen hak ihlallerinin giderilmesi için Bakanlığınızın bir acil eylem planı var mıdır?
11. Personel eksikliği bulunan cezaevleri var mıdır? Varsa, bu eksikliğin giderilmesine yönelik Bakanlığınızın bir planı bulunmakta mıdır?